

WAE

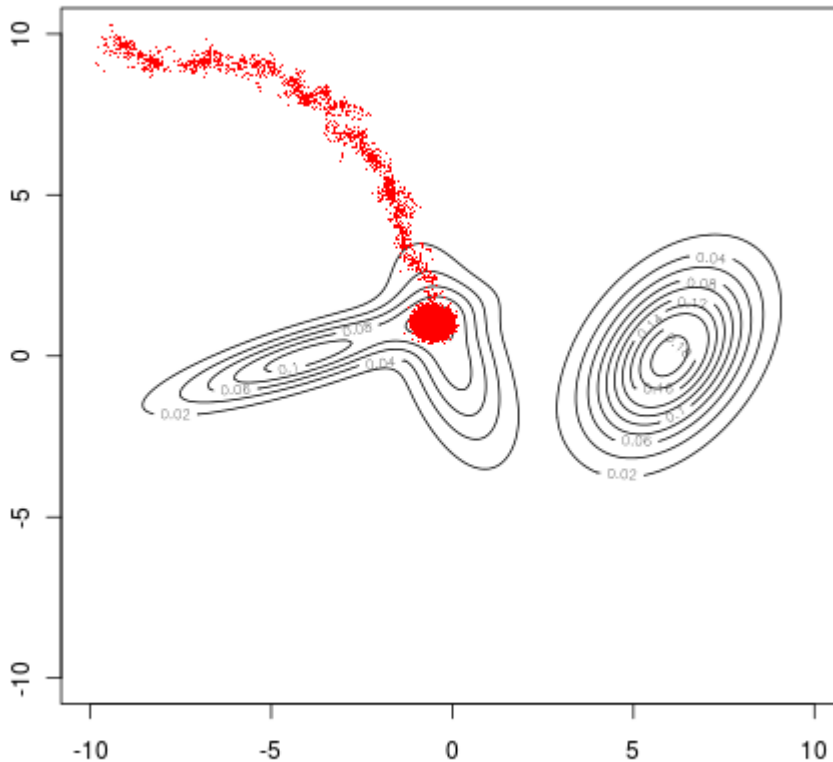
Jarosław Arabas

Adaptacja i samoczynna adaptacja
parametrów AE
Algorytm CMA-ES

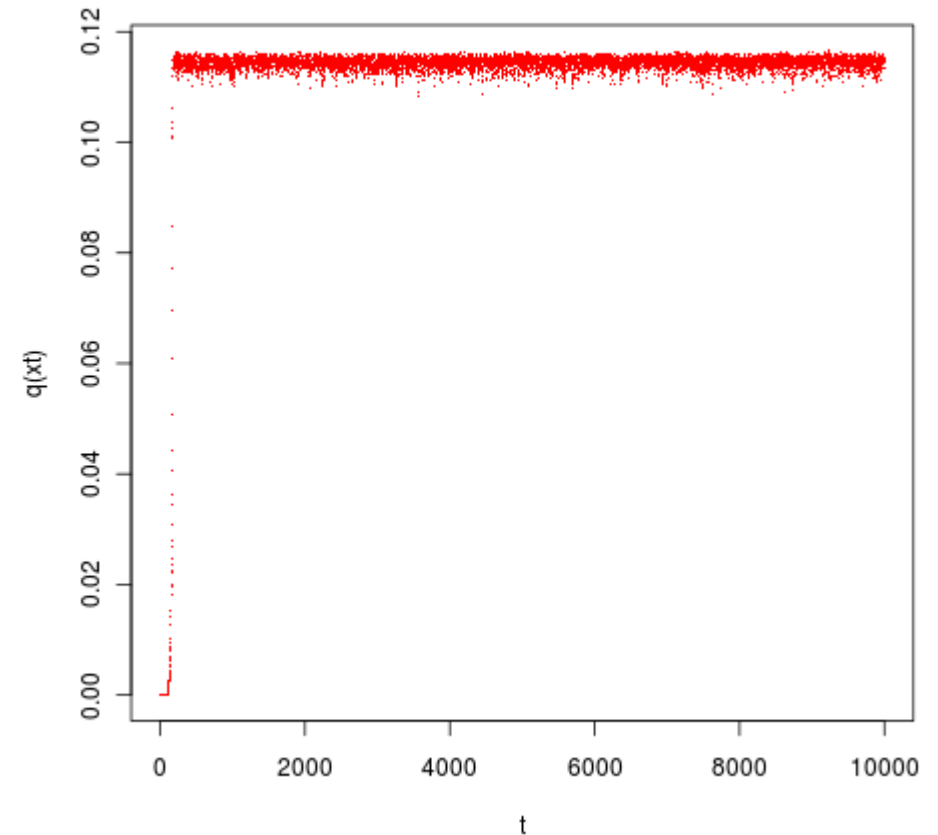
Dynamika mutacyjnego AE

- Mutacja gaussowska $\sigma=0.1$

Wszystkie wygenerowane punkty

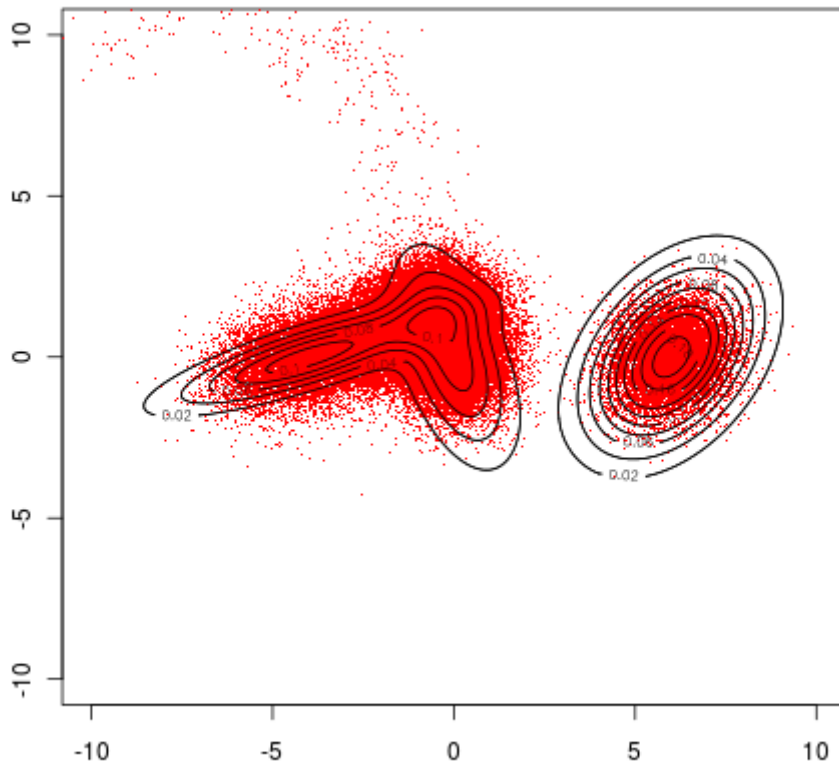
Wartość średnia jakości punktów populacji

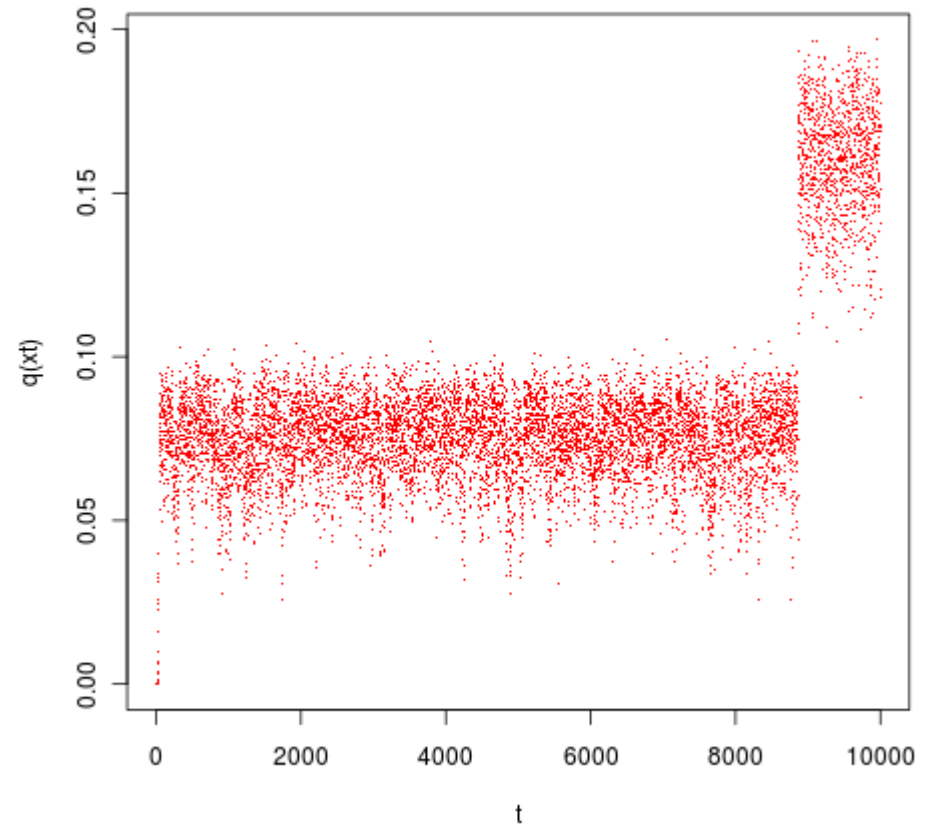
Dynamika mutacyjnego AE

- Mutacja gaussowska $\sigma = 0.55$

Wszystkie wygenerowane punkty

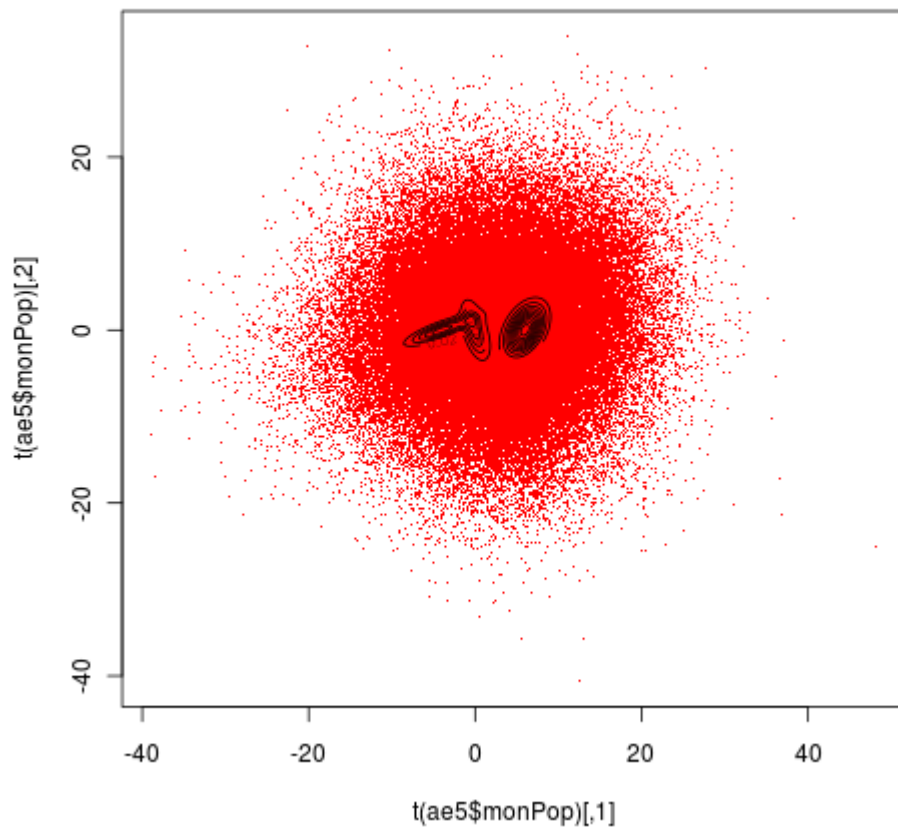
Wartość średnia jakości punktów populacji

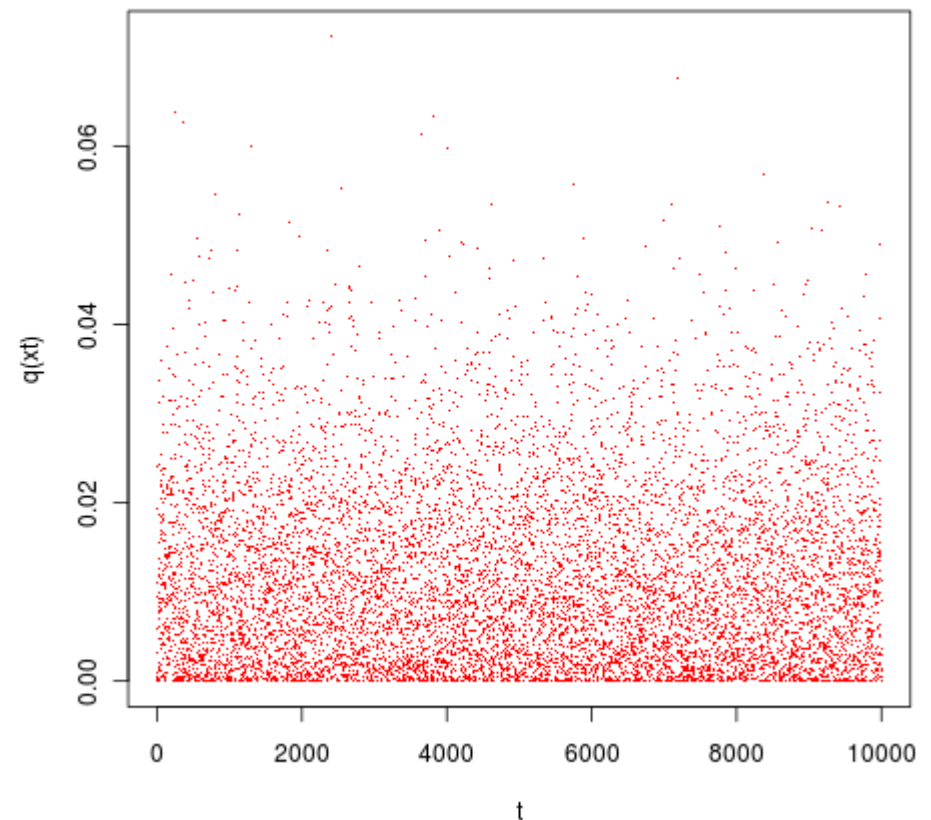
Dynamika mutacyjnego AE

- Mutacja gaussowska $\sigma=5$

Wszystkie wygenerowane punkty

Wartość średnia jakości punktów populacji

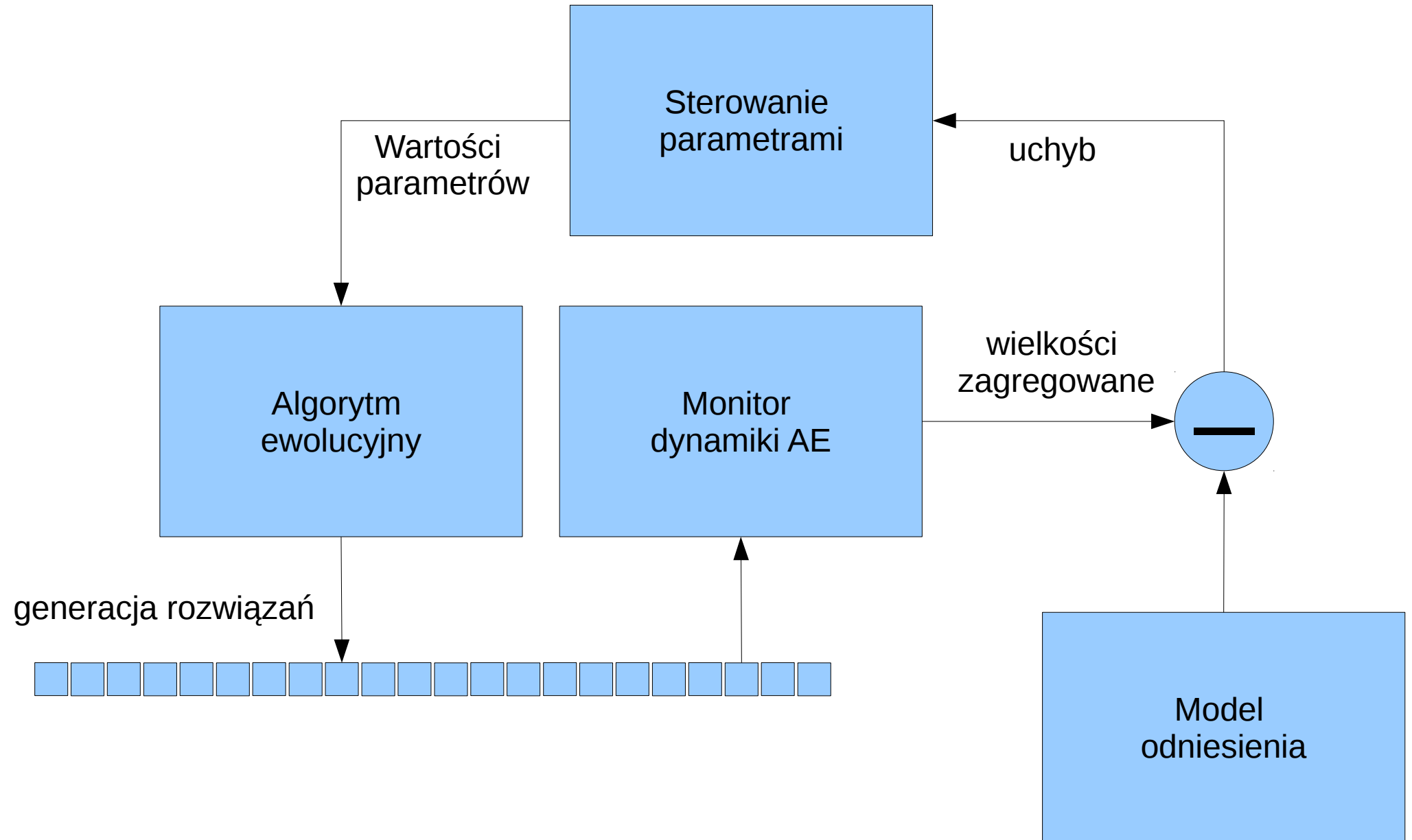
Eksploracja i eksploatacja

- Sterowanie presją selekcji
  - Reprodukcyjna
    - progowa – wartość θ
    - turniejowa – wielkość szranek s
    - proporcjonalna – modyfikacja wartości funkcji celu (*fitness scaling*)
Im większe zróżnicowanie prawdopodobieństwa selekcji, tym większa presja selekcji
  - Sukcesja – jeśli jest elitarna, to zwiększa presję selekcji
- Rozłożenie populacji w przestrzeni zależne od funkcji celu

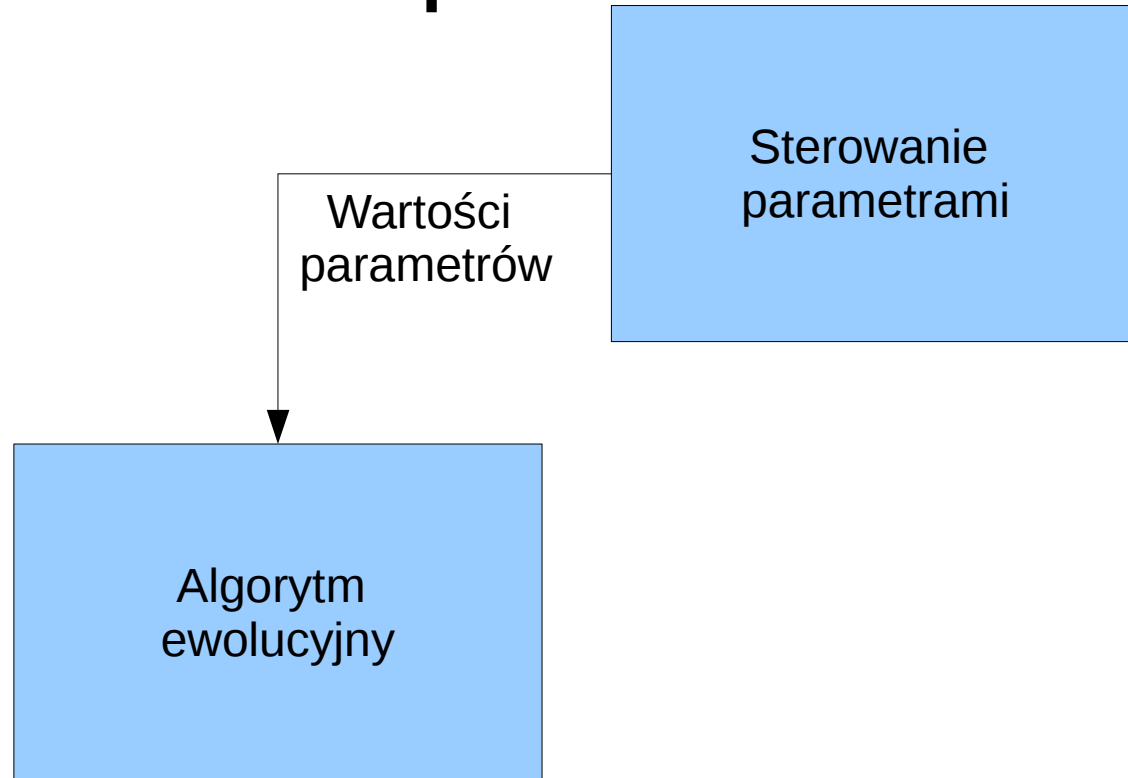
Eksploracja i eksploatacja

- Rozpraszanie populacji w sposób niezależny od wartości funkcji celu
  - Mutacja - zasięg mutacji (wariancja v_m) - im jest większa, tym większa różnorodność
  - Krzyżowanie uśredniające – im większe jego prawdopodobieństwo p_c , tym mniejsza różnorodność
  - Krzyżowanie wymieniające – rozprasza populację poprzez częściową dekorelację wymiarów

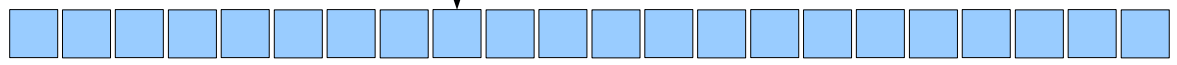
Adaptacja parametrów AE

Zaprogramowane sterowanie parametrami AE

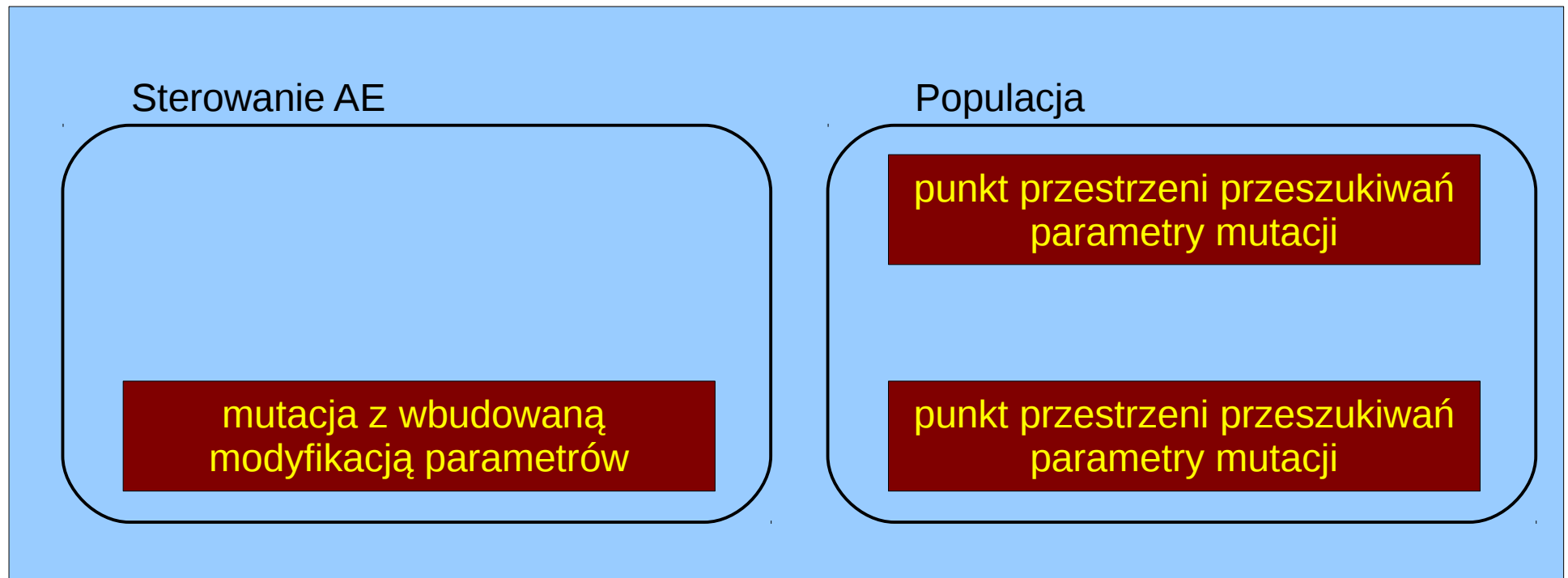

generacja rozwiązań

Samoczynna adaptacja parametrów AE

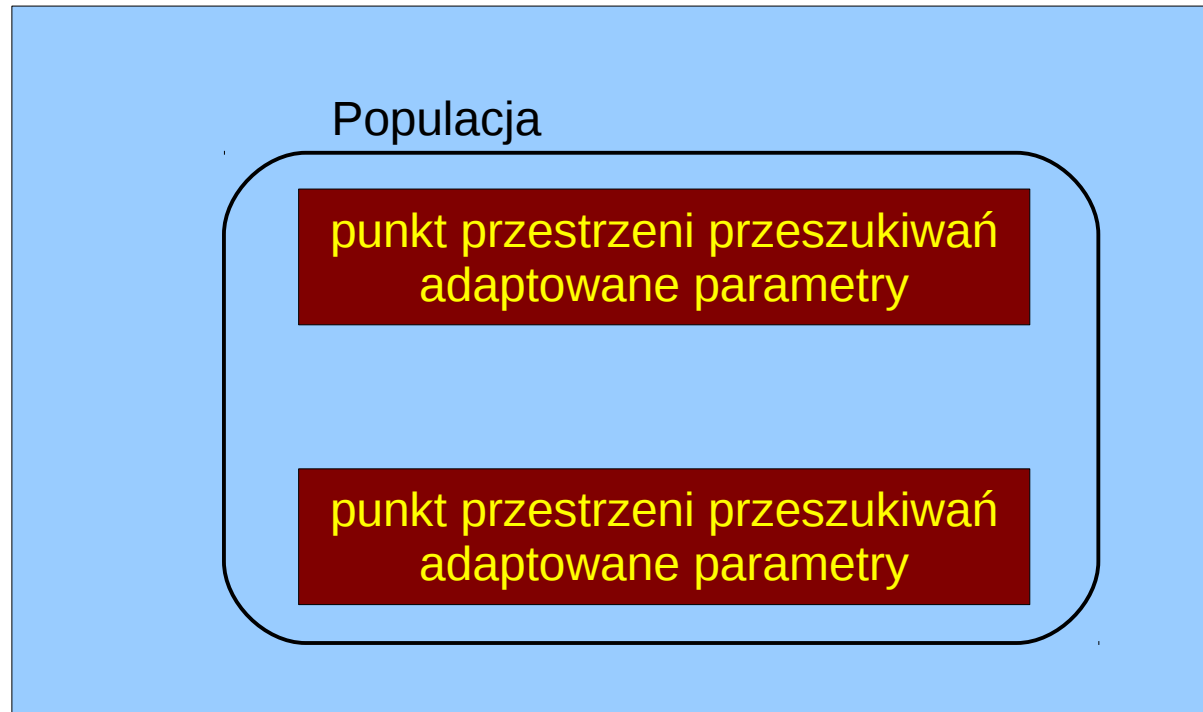
generacja rozwiązań

Reprezentacja osobnika zawiera parametry

Parametry określają sposób przekształcania punktu

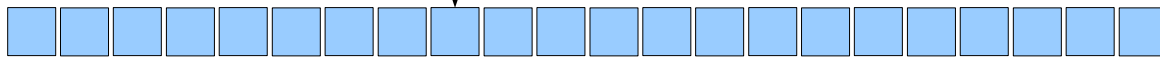
Samoczynna adaptacja parametrów AE

Reprezentacja osobnika zawiera parametry

Parametry określają sposób przekształcania punktu

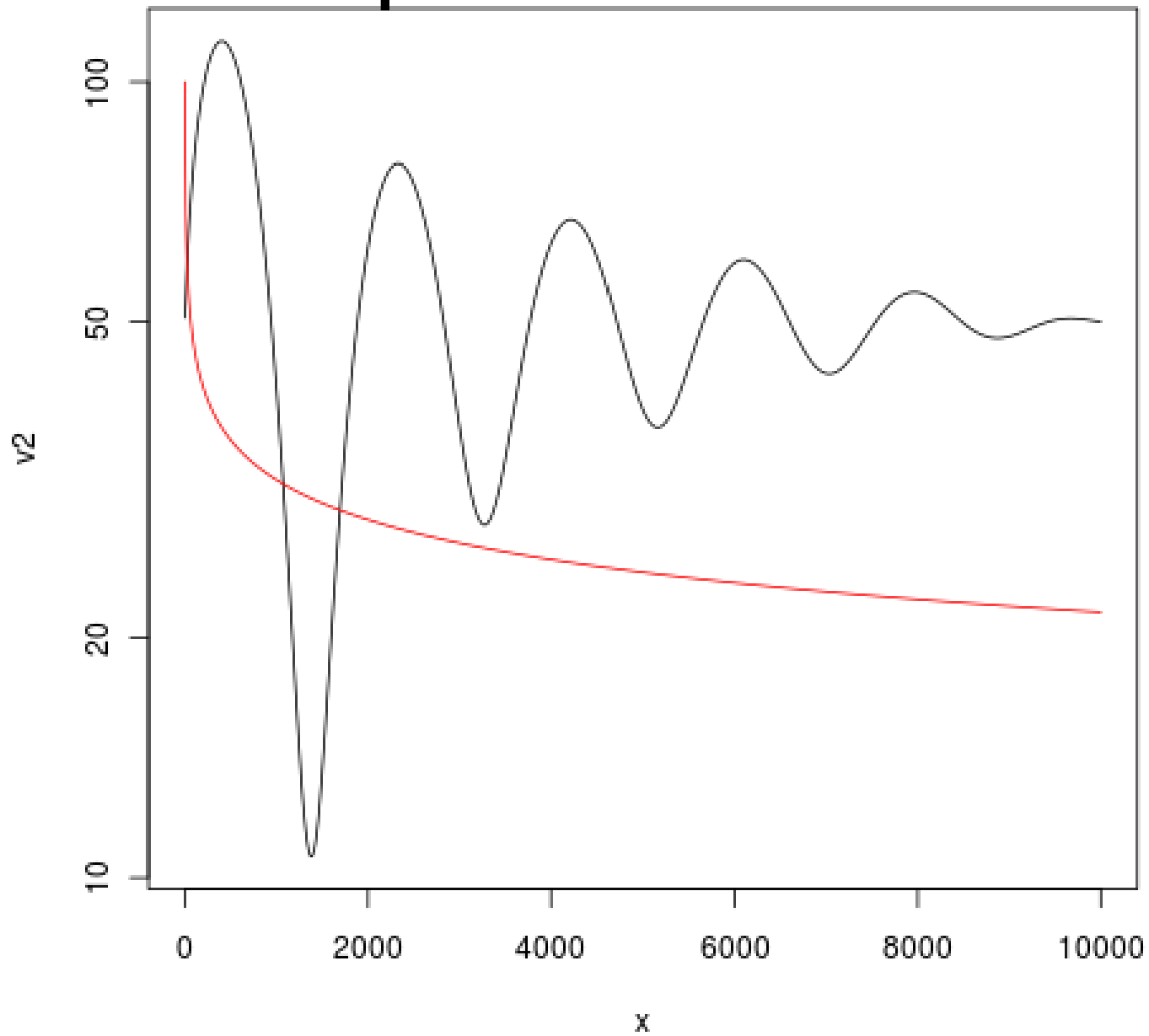
generacja rozwiązań

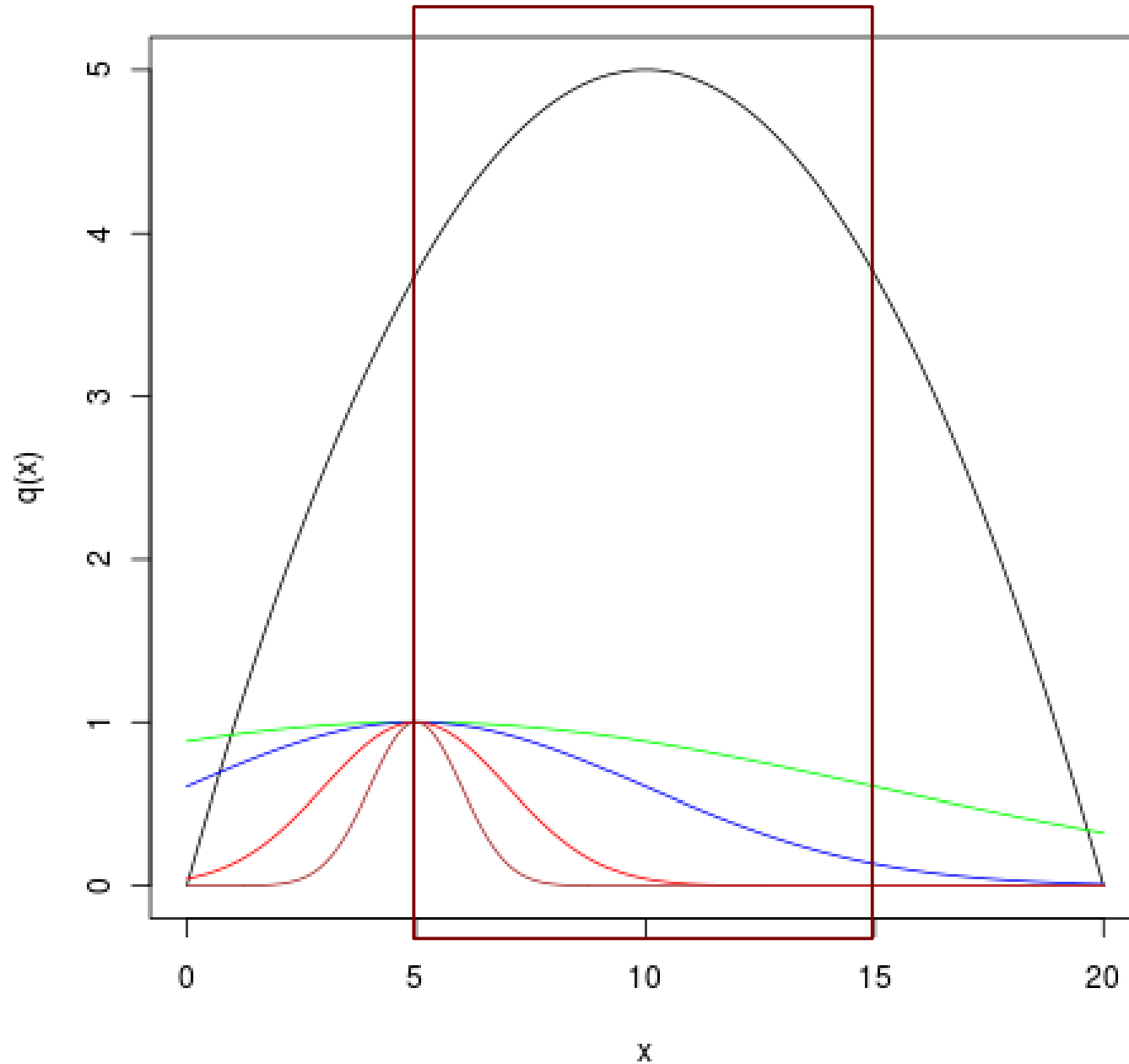
Przykład adaptacji mutacji

- Sterowanie zaprogramowane
- Reguła 1/5 liczby sukcesów
- Samoczynna adaptacja
(Schwefel, Rechenberg)
- adaptacja parametrów

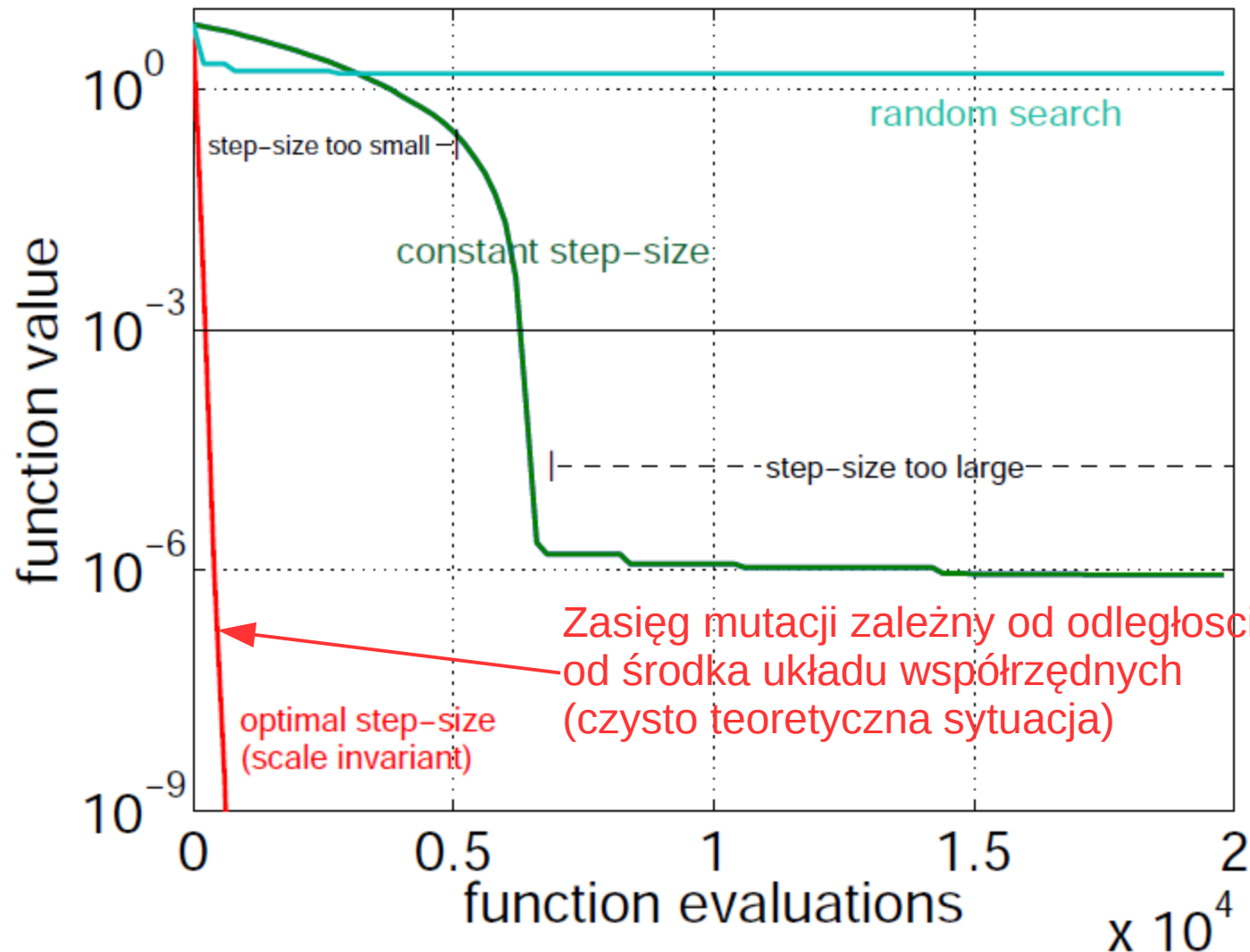
Zaprogramowane sterowanie parametrami

Liczba sukcesów w wyniku mutacji

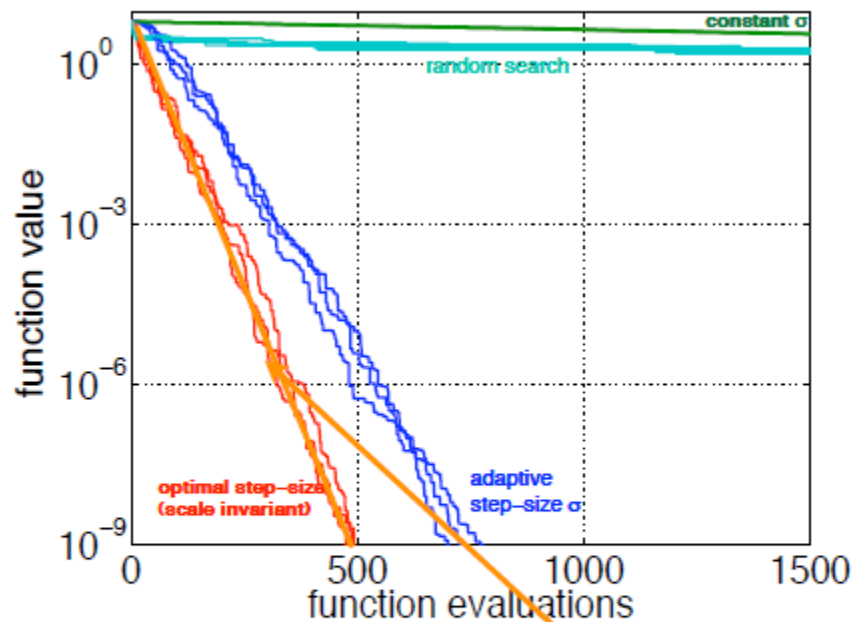
Zależność tempa zbieżności od zasięgu mutacji (alg. wspinaczkowy)

$$f(\mathbf{x}) = \sum_{i=1}^n x_i^2$$

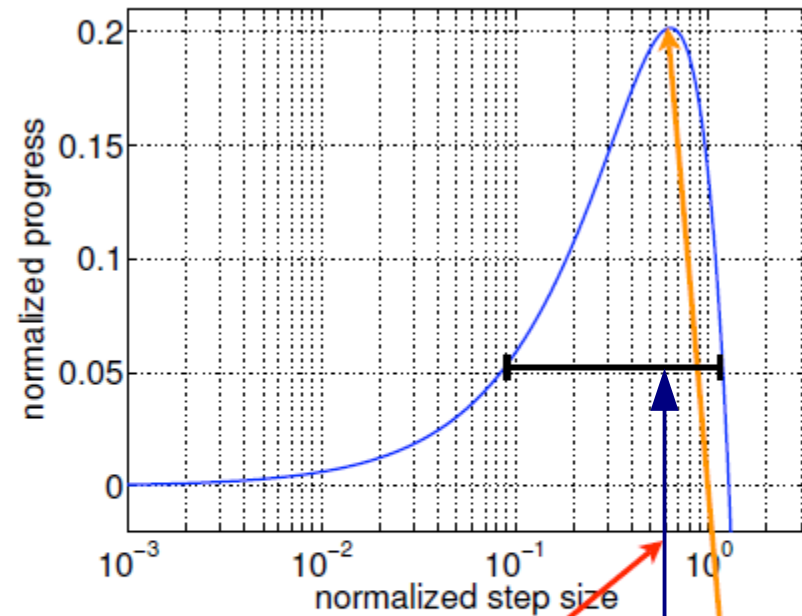
in $[-0.2, 0.8]^n$
for $n = 10$

Zależność tempa zbieżności od zasięgu mutacji (alg. wspinaczkowy)

$$\sigma \leftarrow \sigma_{opt} \|\text{parent}\|$$

$$\frac{\varphi^*}{n}$$

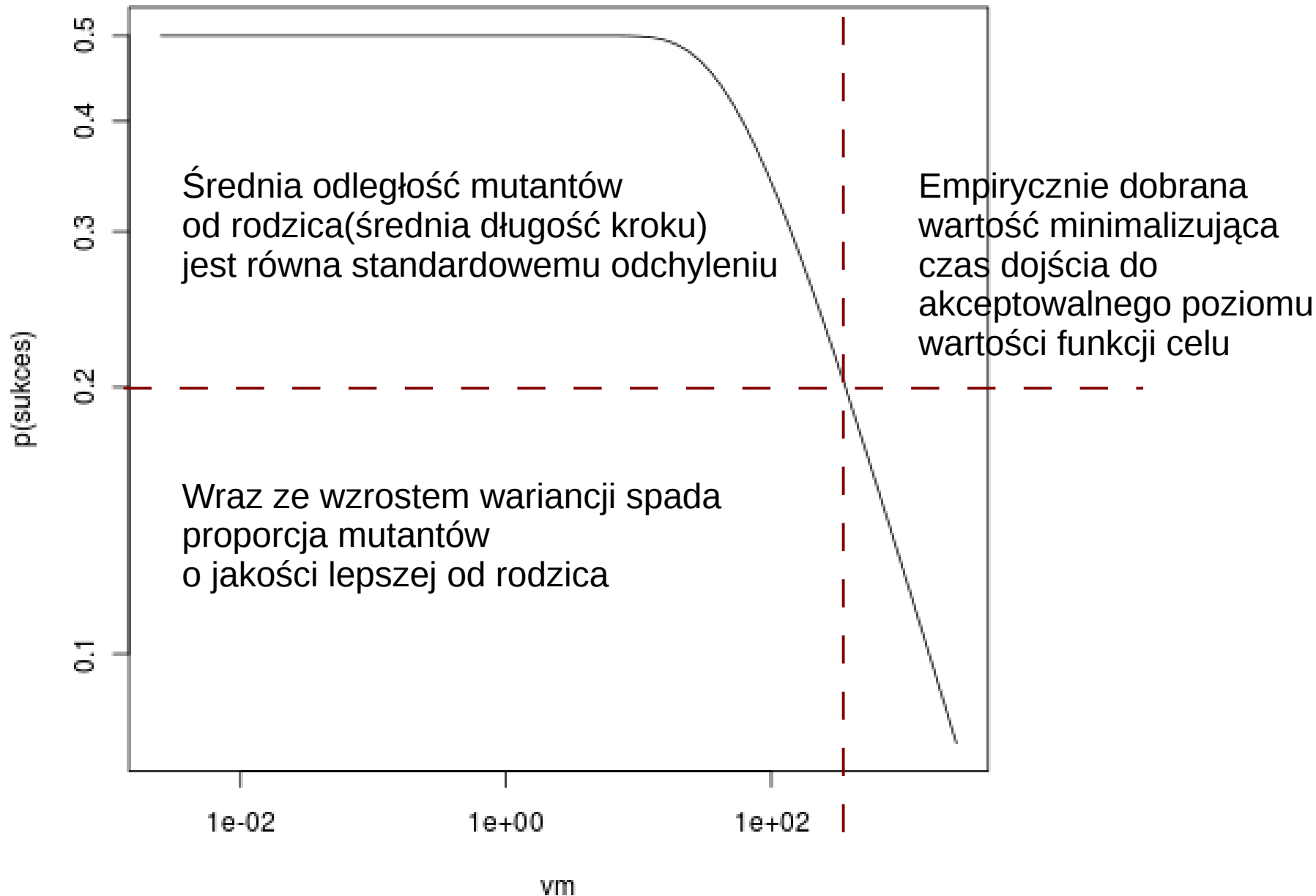

$$\sigma_{opt}^*$$

$$\varphi^*$$

okno ewolucji

Reguła 1/5 liczby sukcesów

Reguła 1/5 liczby sukcesów

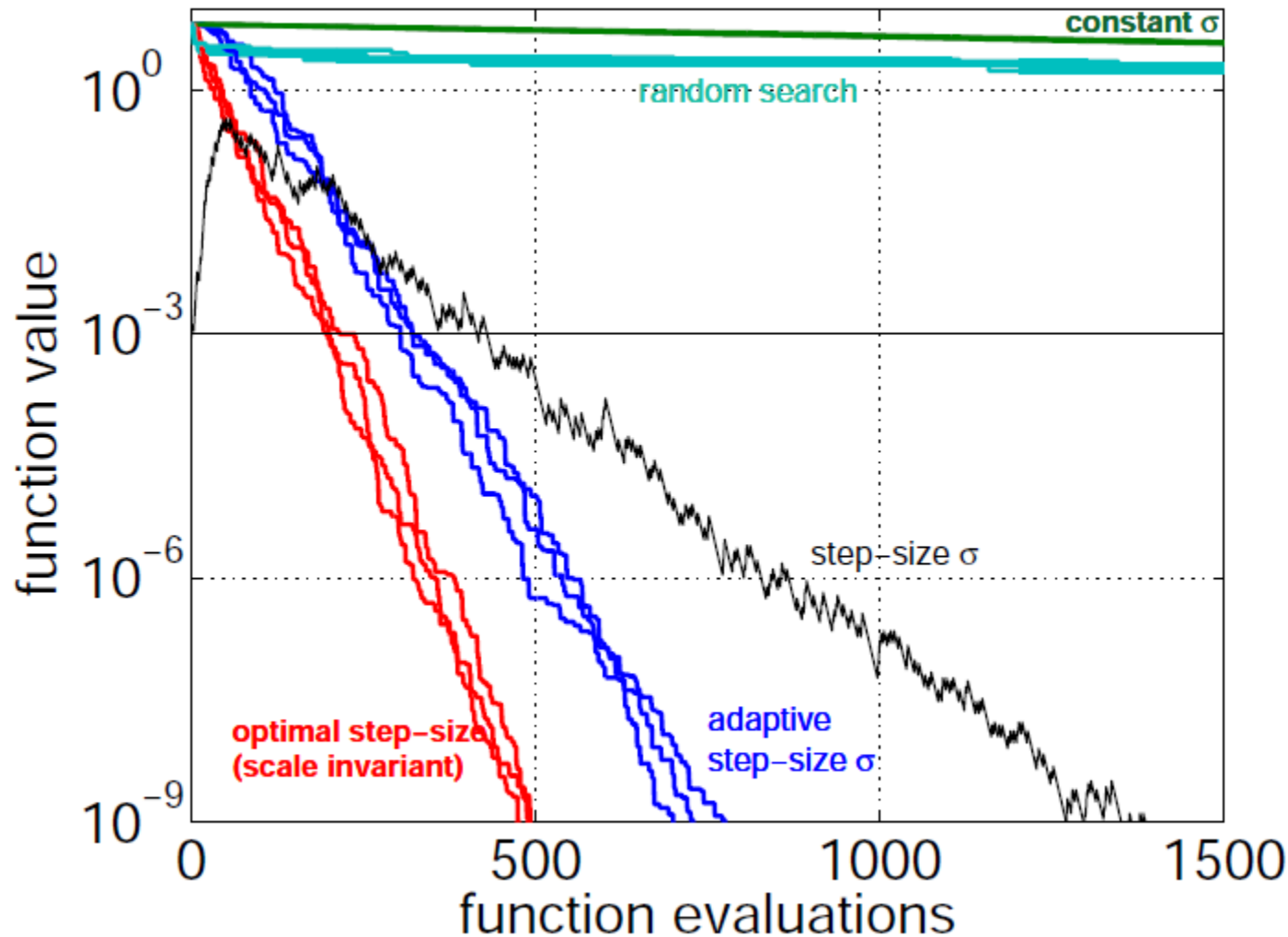
- Liczba mutacji w wyniku których mutant jest lepszy od rodzica powinna wynosić 1/5
- Sterowanie wariancją mutacji
- Pierwotnie stosowana do (1,lambda)-ES, czyli algorytmu wspinaczkowego

$$\sigma(t+k) = a \sigma(t) \quad \text{gdy } p(\text{sukces}) < 0.2$$

$$\sigma(t+k) = \frac{1}{a} \sigma(t) \quad \text{gdy } p(\text{sukces}) > 0.2$$

$$0.817 \leq a \leq 1$$

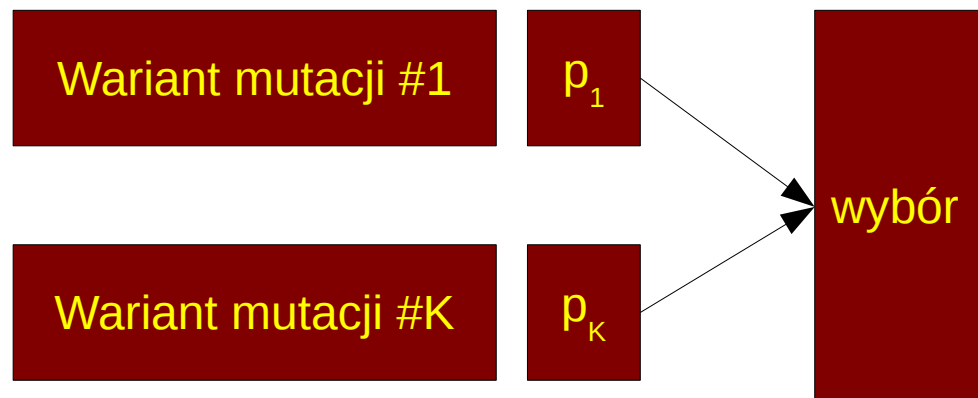
Reguła 1/5 liczby sukcesów

$$f(\mathbf{x}) = \sum_{i=1}^n x_i^2$$

in $[-0.2, 0.8]^n$
for $n = 10$

Mutacja wariantowa z wyborem zależnym od poprawy

Prawdopodobieństwo wyboru zależne od tego, ile mutantów było lepsze od ich rodziców

Zapominanie

Mutacja wariantowa z wyborem zależnym od poprawy

procedure mutation(x)

$j^* = \text{select } j$

$$\text{where } p_{\text{sel}}(j) = \frac{n_s(j)}{\sum_{k=1}^K n_s(k)}$$

$y = \text{mutation}(x, j^*)$

if (*success*(j^*))

$$n_s(j^*) = n_s(j^*) + \alpha$$

$$n_s(j) = \beta \cdot n_s(j)$$

return(y)

n_s – skumulowana liczba sukcesów dla każdego wariantu mutacji

Samoczynna adaptacja zasięgu mutacji

procedure mutation(x)

$$\sigma_j = \sigma_j \exp(\tau a + \tau' a_j)$$

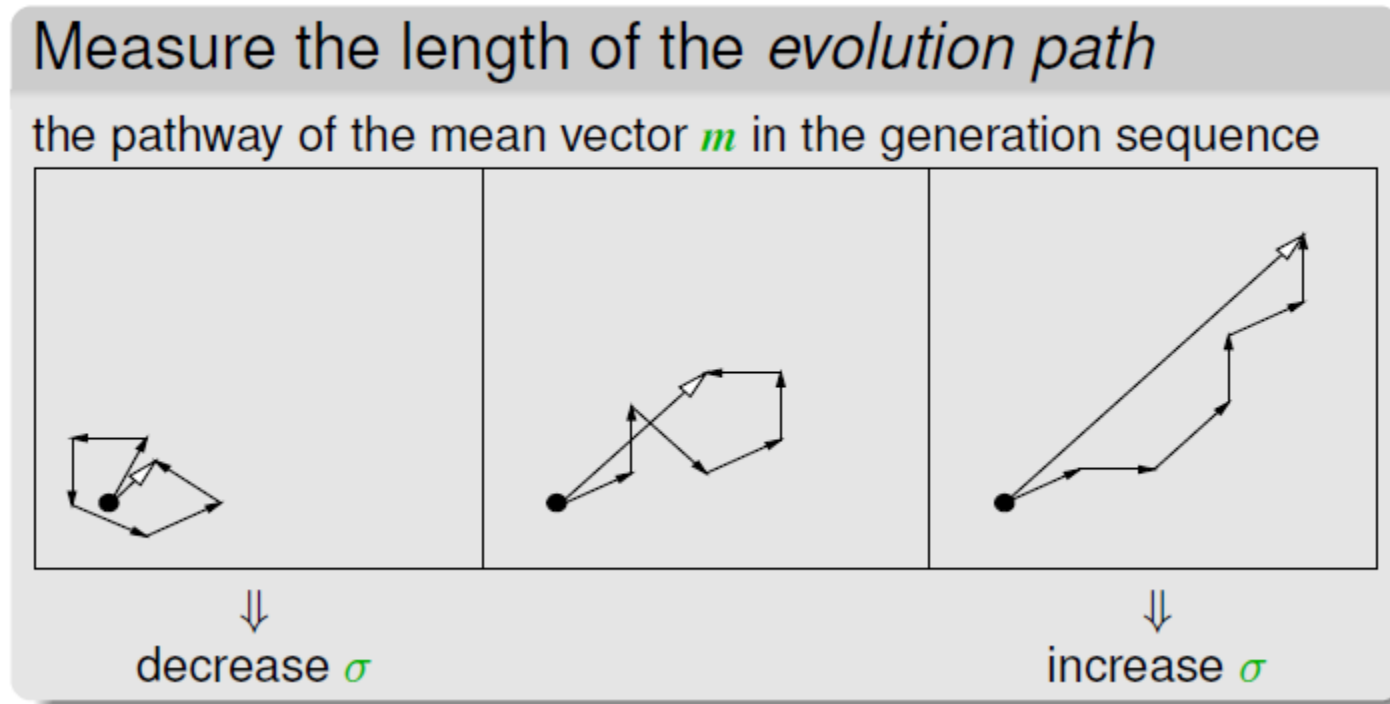
$$\text{where } \tau = \frac{1}{\sqrt{2n}}, \tau' = \frac{1}{\sqrt{2\sqrt{n}}}, a \sim N(0,1), a_j \sim N(0,1)$$

$$y_j = x_j + \sigma_j d_j$$

$$\text{where } d_j \sim N(0,1)$$

return(y)

Adaptacja skumulowanego kroku algorytm CSA-ES

Rysunek z: A. Auger, N. Hansen:

CMA-ES — Evolution Strategies and Covariance Matrix Adaptation, tutorial, GECCO'2011

Adaptacja skumulowanego kroku algorytm CSA-ES

$$c_\sigma \approx 4/n, \quad d_\sigma \approx 1, \quad p_\sigma = 0$$

Przestrzeń x

while ! stop

generuj $d_i(t) \sim N(0, I), i=1 \dots \lambda$

oblicz $q_i(t) = q(m(t) + \sigma(t) \cdot d_i(t))$

Przestrzeń skojarzona

sortuj według $q_i(t)$

$$\Delta(t) = \frac{1}{\mu} \sum_{i=1}^{\mu} d_i(t)$$

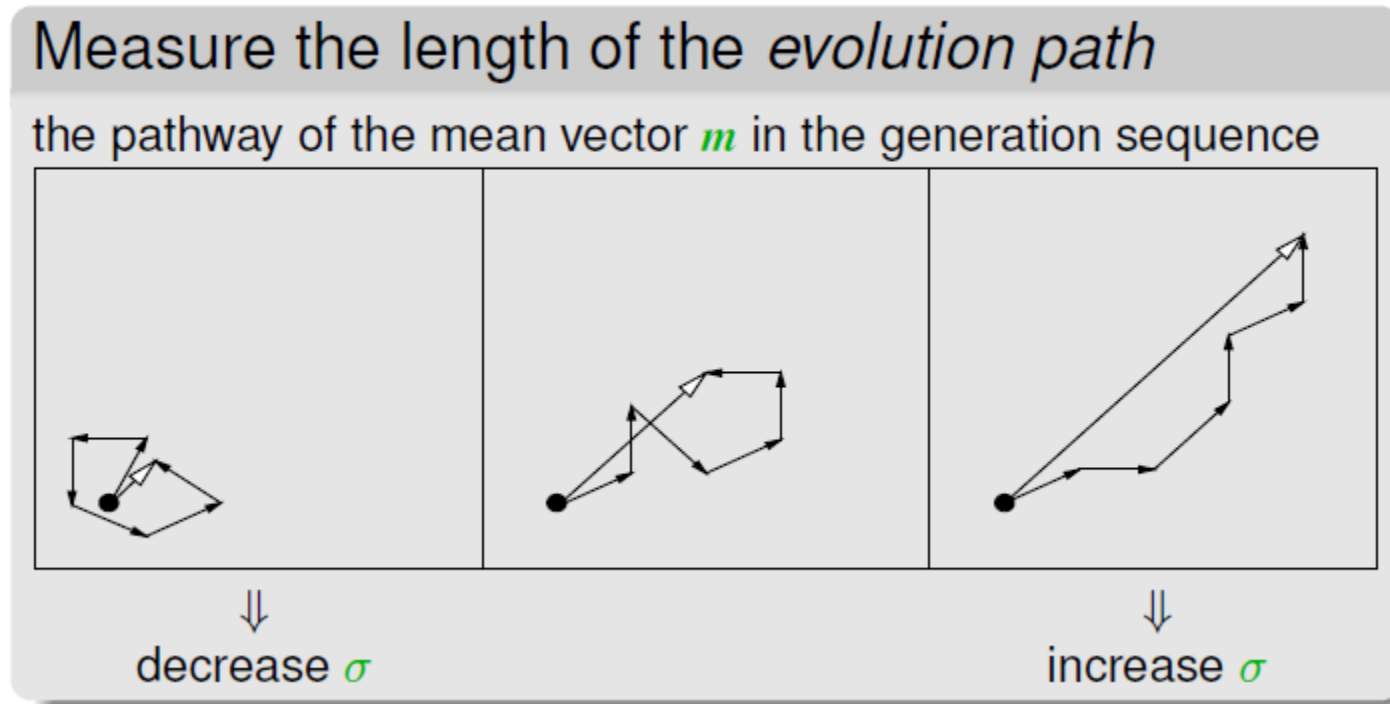
$$m(t+1) = m(t) + \sigma(t) \cdot \Delta(t)$$

$$p_\sigma(t+1) = (1 - c_\sigma) p_\sigma(t) + \sqrt{1 - (1 - c_\sigma)^2} \sqrt{\mu} \Delta(t)$$

$$\sigma(t+1) = \sigma(t) \cdot \exp\left(\frac{c_\sigma}{d_\sigma} \left(\frac{\|p_\sigma\|}{E \|N(0, I)\|} - 1\right)\right)$$

$t \leftarrow t + 1$

Adaptacja skumulowanego kroku algorytm CSA-ES

Trajektoria punktu środkowego
w przestrzeni skojarzonej

Modyfikacja macierzy kowariancji algorytm CMA-ES (wersja 0)

$$C(1) = I$$

Przestrzeń x

while ! stop

generuj $d_i(t) \sim N(0, C(t))$, $i = 1 \dots \lambda$

oblicz $q_i(t) = q(m(t) + \sigma(t) \cdot d_i(t))$

sortuj według $q_i(t)$

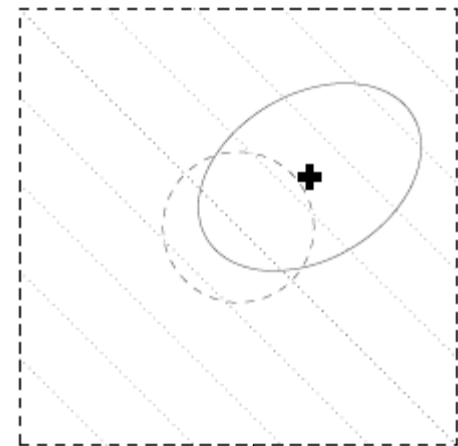
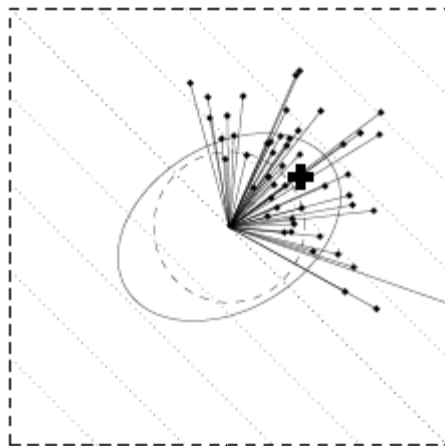
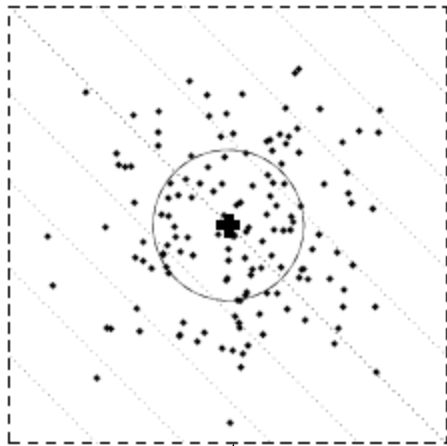
$$\Delta(t) = \frac{1}{\mu} \sum_{i=1}^{\mu} d_i(t)$$

$$\boxed{m}(t+1) = m(t) + \sigma(t) \cdot \Delta(t)$$

$$\boxed{C}(t+1) = (1 - c_{cov})C(t) + c_{cov} \mu \Delta(t) \Delta(t)^T$$

$t \leftarrow t+1$

Adaptacja macierzy kowariancji algorytm CMA-ES

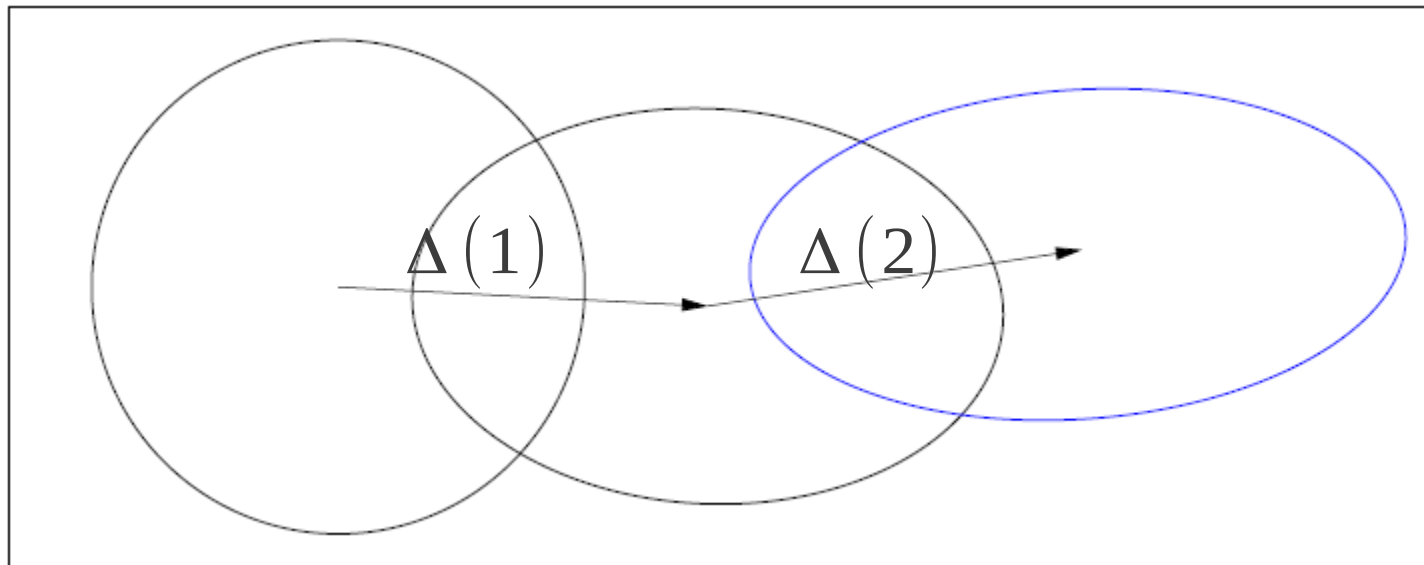

$$\Delta(t) = \frac{1}{\mu} \sum_{i=1}^{\mu} d_i(t)$$

$$d_i(t) \sim \sigma(t) \cdot N(0, C(t)), i=1 \dots \lambda$$

$$C(t+1) = (1 - c_{cov})C(t) + c_{cov} \mu \Delta(t) \Delta(t)^T$$

Adaptacja macierzy kowariancji algorytm CMA-ES

Modyfikacja macierzy kowariancji algorytm CMA-ES (wersja 1)

$$C(1)=I, \quad p_c(1)=0$$

Przestrzeń x

while ! stop

generuj $d_i(t) \sim N(0, C(t)), i=1 \dots \lambda$

oblicz $q_i(t) = q(m(t) + \sigma(t) \cdot d_i(t))$

sortuj według $q_i(t)$

$$\Delta(t) = \frac{1}{\mu} \sum_{i=1}^{\mu} d_i(t)$$

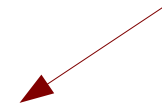
$$\boxed{m}(t+1) = m(t) + \sigma(t) \cdot \Delta(t)$$

$$\boxed{p_c}(t+1) = (1 - c_c) p_c(t) + \sqrt{1 - (1 - c_c)^2} \sqrt{\mu} \Delta(t)$$

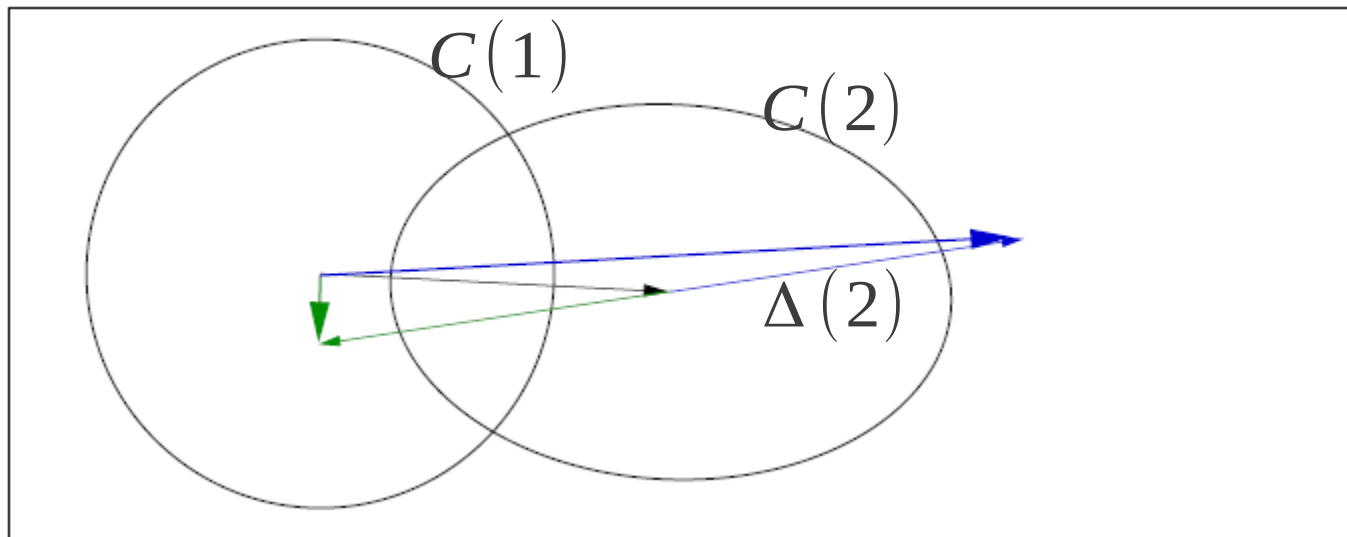
$$\boxed{C}(t+1) = (1 - c_{cov}) C(t) + c_{cov} p_c(t+1) p_c(t+1)^T$$

$$t \leftarrow t+1$$

bezwładność

Adaptacja skumulowanego kroku algorytm CMA-ES

$$p_c(t+1) = (1 - c_c) p_c(t) + \sqrt{1 - (1 - c_c)^2} \sqrt{\mu} \Delta(t)$$
$$C(t+1) = (1 - c_{cov}) C(t) + c_{cov} p_c(t+1) p_c(t+1)^T$$

Rysunek z: A. Auger, N. Hansen:

CMA-ES — Evolution Strategies and Covariance Matrix Adaptation, tutorial, GECCO'2011

Modyfikacja macierzy kowariancji algorytm CMA-ES (wersja 2)

$$C(1) = I$$

Przestrzeń x

while ! stop

generuj $d_i(t) \sim N(0, C(t)), i=1 \dots \lambda$

oblicz $q_i(t) = q(m(t) + \sigma(t) \cdot d_i(t))$

sortuj według $q_i(t)$

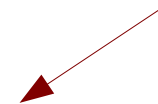
$$\Delta(t) = \frac{1}{\mu} \sum_{i=1}^{\mu} d_i(t)$$

$$m(t+1) = m(t) + \sigma(t) \cdot \Delta(t)$$

$$C(t+1) = (1 - c_{cov})C(t) + c_{cov} \sum_{i=1}^{\mu} d_i(t) d_i(t)^T$$

$t \leftarrow t+1$

uwzględnienie wielu
wektorów różnic

Wszystkie operacje w przestrzeni x

Pełny CMA-ES

$$C(1)=I, \quad p_c(1)=0, \quad p_\sigma(1)=0$$

while ! stop

generuj $d_i(t) \sim N(0, C(t)), i=1 \dots \lambda$

Przestrzeń x

oblicz $q_i(t) = q(m(t) + \sigma(t) \cdot d_i(t))$

sortuj według $q_i(t)$

Przestrzeń skojarzona

$$\Delta(t) = \frac{1}{\mu} \sum_{i=1}^{\mu} d_i(t)$$

$$m(t+1) = m(t) + \sigma(t) \cdot \Delta(t)$$

$$p_\sigma(t+1) = (1 - c_\sigma) p_\sigma(t) + C^{-1/2} \sqrt{1 - (1 - c_\sigma)^2} \sqrt{\mu} \Delta(t)$$

$$p_c(t+1) = (1 - c_c) p_c(t) + \sqrt{1 - (1 - c_c)^2} \sqrt{\mu} \Delta(t)$$

$$\sigma(t+1) = \sigma(t) \cdot \exp\left(\frac{c_\sigma}{d_\sigma} \left(\frac{\|p_\sigma\|}{E \|N(0, I)\|} - 1\right)\right)$$

$$C(t+1) = (1 - c_1 - c_\mu) C(t) + c_1 p_c(t+1) p_c(t+1)^T + c_\mu \sum_{i=1}^{\mu} d_i(t) d_i(t)^T$$

$t \leftarrow t+1$

Pełny CMA-ES

$$C(1)=I, \quad p_c(1)=0, \quad p_\sigma(1)=0$$

while ! stop

generuj $d_i(t) \sim N(0, C(t)), i=1 \dots \lambda$

oblicz $q_i(t) = q(m(t) + \sigma(t) \cdot d_i(t))$

sortuj według $q_i(t)$

$$\Delta(t) = \frac{1}{\mu} \sum_{i=1}^{\mu} d_i(t)$$

$$m(t+1) = m(t) + \sigma(t) \cdot \Delta(t)$$

$$p_\sigma(t+1) = (1 - c_\sigma) p_\sigma(t) + \sqrt{1 - (1 - c_\sigma)^2} \sqrt{\mu} C^{-1/2} \Delta(t)$$

$$\sigma(t+1) = \sigma(t) \cdot \exp\left(\frac{c_\sigma}{d_\sigma} \left(\frac{\|p_\sigma\|}{E \|N(0, I)\|} - 1\right)\right)$$

$$p_c(t+1) = (1 - c_c) p_c(t) + \sqrt{1 - (1 - c_c)^2} \sqrt{\mu} \Delta(t)$$

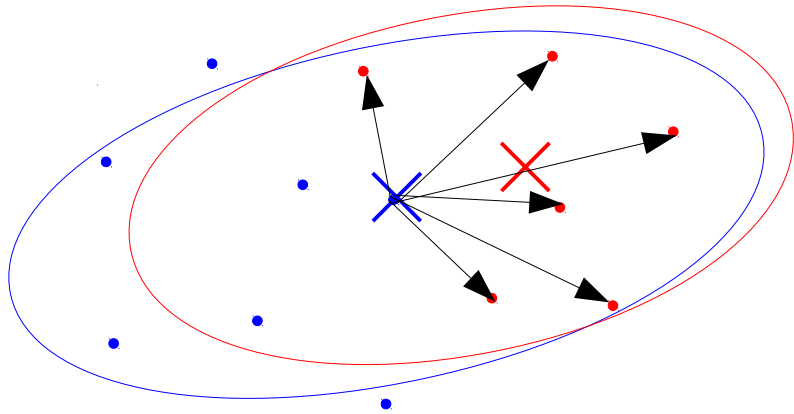
$$C(t+1) = (1 - c_1 - c_\mu) C(t) + c_1 p_c(t+1) p_c(t+1)^T + c_\mu \sum_{i=1}^{\mu} d_i(t) d_i(t)^T$$

$t \leftarrow t+1$

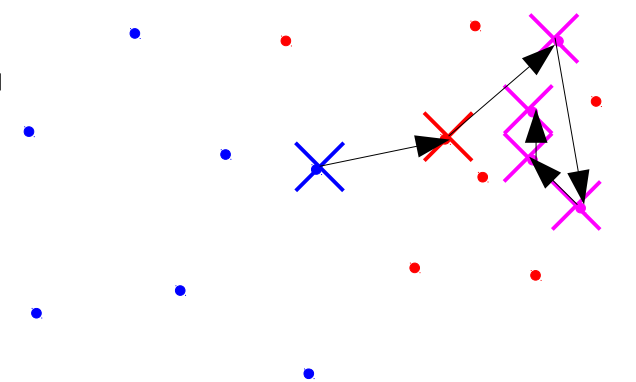
CMAES

Covariance Matrix Adaptation Evolution Strategy

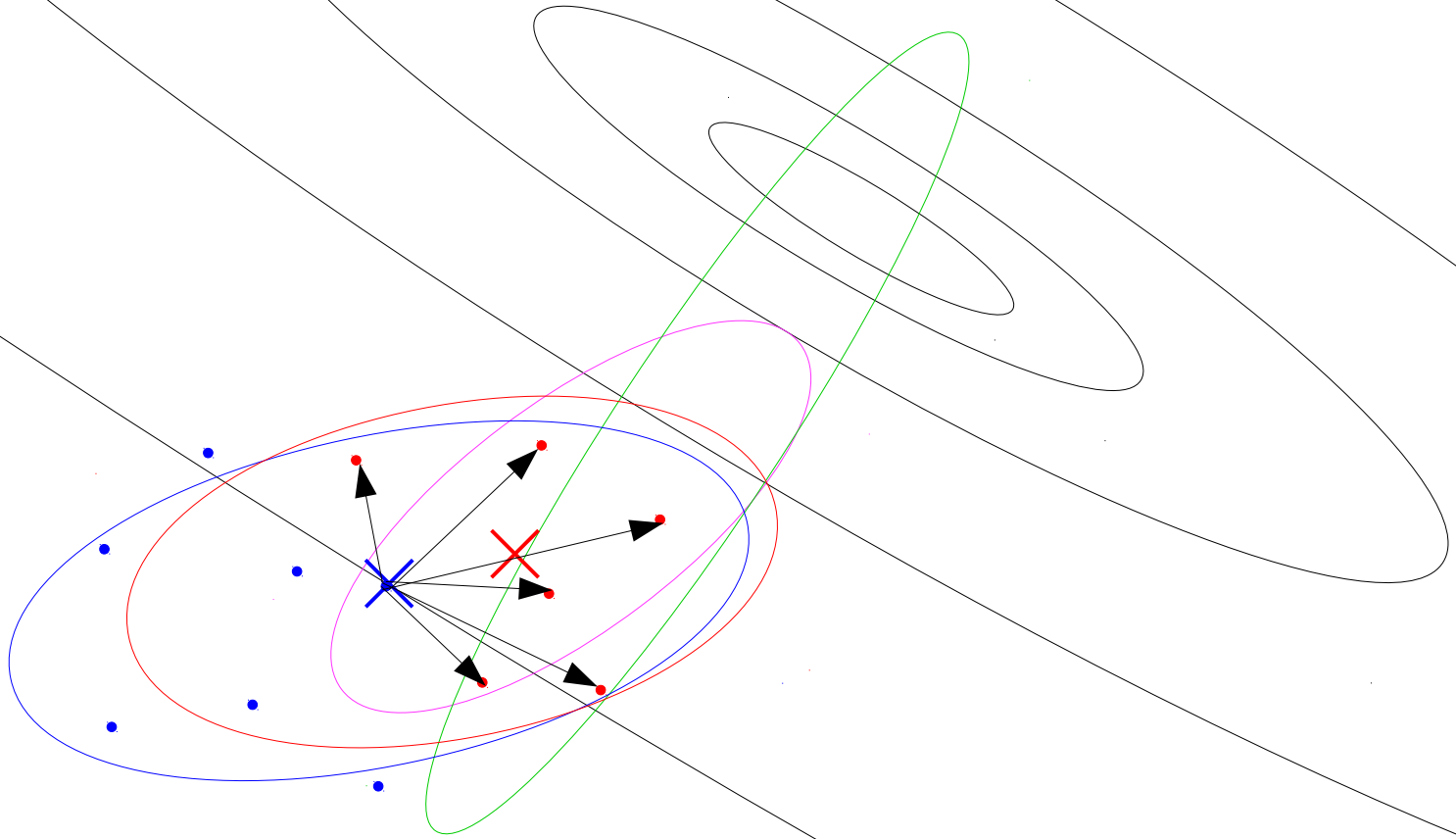

Na podstawie selekcji adaptuje się kształt macierzy kowariancji

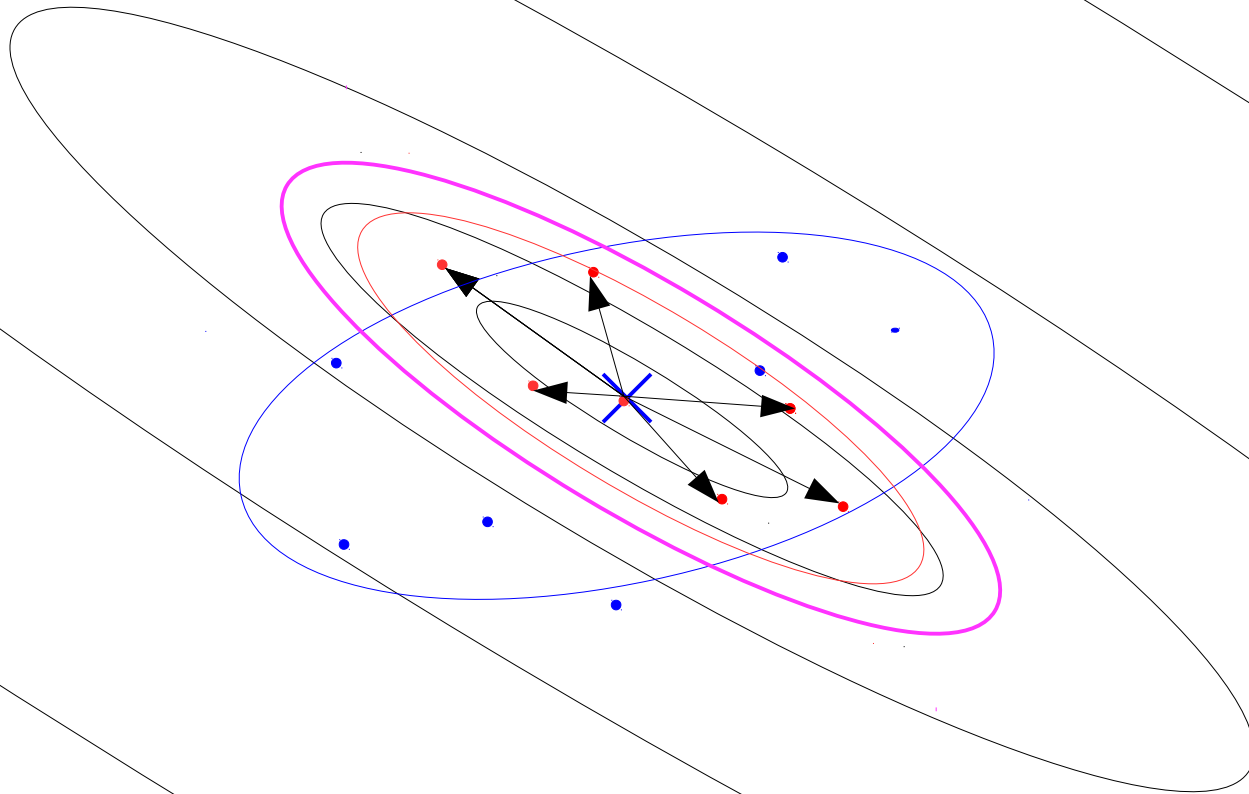
Jej skala zależy od ścieżki ewolucji

+ = CMAES

CMAES na zboczcu

CMAES na wzgórzu

CMAES na wzgórzu

